

Pla *estratègic* de *mediació* cultural

Pla estratègic Tarragona Cultura

Amb el suport de:

Generalitat de Catalunya
Departament
de Cultura

Diputació Tarragona

TGN CULTURA

AJUNTAMENT DE
TARRAGONA

cultura.tarragona.cat

APP
TGN
AGENDA

El Pla de mediació cultural 2033 de l'Ajuntament de Tarragona treballa per impulsar i fer realitat un nou model de política cultural basat en la participació, l'accessibilitat universal, la inclusió i la proximitat.

El Pla estratègic Tarragona Cultura defineix mediació cultural i artística de la següent manera: "la mediació cultural és una mirada a incorporar a la gestió de les activitats culturals per fomentar la implicació activa de la ciutadania i donar valor al paper de les persones en la vida cultural de la ciutat. Així doncs, cal que aquesta eina sigui una metodologia, un espai de diàleg obert, una manera de gestionar la cultura des de la proximitat i en

relació amb el context on s'incideix i una oportunitat per posar les persones al centre de la gestió cultural".

Per tant, som davant d'un canvi de paradigma en la gestió cultural que ens hauria de conduir cap a la construcció d'un nou model cultural a través de la mediació, reconeixent-la com un dret, dotant-la de recursos i professionals, implicant els agents polítics i superant la mirada instrumental de la cultura.

Principis rectors >

Aquesta nova mirada que cal incorporar a la gestió cultural implica, en realitat, un gir molt transcendent, ja que canvia la prioritat de la producció i el consum cultural, cap a la cultura entesa com un ecosistema de vincles, d'expressió i creació i de pensament crític.

Una mediació que es basa en quatre principis rectors essencials que defineixen aquest canvi de paradigma:

Procés. Es prioritza el valor del procés (creació, reflexió) per sobre del "producte" final.

Transversalitat. Comporta que la cultura implica altres àrees de gestió (Educació, Joventut, Serveis socials, etc), facilitant la col·laboració intersectorial.

Context. S'adapta a les particularitats de cada territori, orientant-se cap al benestar social i comunitari.

Participació. Es promou que la ciutadania sigui protagonista en el disseny, desenvolupament i avaluació dels programes.

Equitat, *accessibilitat, participació, diversitat cultural, perspectiva de gènere, planificació, transversalitat i interdisciplinarietat, governança participativa, llengua catalana, xarxes territorials i sostenibilitat.*

Reptes

La diagnosi d'aquest pla ha permès posar sobre la taula alguns reptes que s'han considerat prioritaris:

Foment de la transversalitat i de la coordinació interdepartamental

Policentralització cultural i cohesió territorial

Inclusió i diversitat cultural

Necessitat de formació interna i mediació cultural

Participació activa de la ciutadania

Sostenibilitat i avaluació d'impacte

Connexió educació-cultura

Gestió de l'espai públic i convivència veïnal

Accessibilitat i participació equitativa

Continuïtat en les accions culturals

Línies d'acció

D'acord amb els reptes, la diagnosi i els objectius del Pla estratègic Tarragona Cultura, aquest document ha fixat un seguit de línies de treball per enfortir la mediació cultural en l'àmbit institucional.

Processos que, en alguns casos, són endògens (per a la millora de la gestió interna), i en d'altres, exògens (per a la connexió de la ciutadania i les institucions).

Millora de la gestió interna

(endògen)

Governança participativa

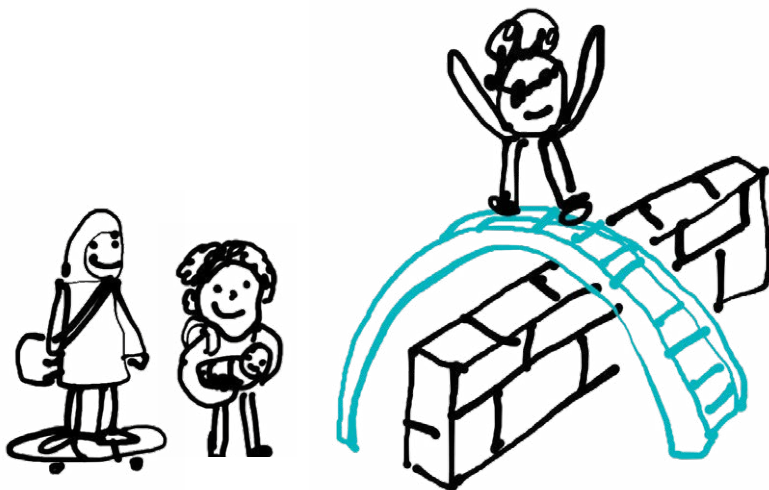
És fonamental la inclusió de diferents col·lectius en el disseny i l'avaluació de les iniciatives culturals i promoure la seva participació activa des de la concepció fins a la implementació dels projectes.

Com fer-ho. Formalització de grups motors que incloguin diversos col·lectius com les persones joves i les grans o els grups comunitaris, oferint formació en mediació cultural per empoderar-les com a agents culturals actives.

Transversalitat

La col·laboració és clau per fer viables els objectius en l'àmbit cultural, amb la qual cosa cal una col·laboració directa entre departaments, que permeti la integració d'enfocaments col·laboratius i innovadors, alhora que s'optimitzen els recursos disponibles, generant així projectes més eficients i sostenibles a llarg termini.

Com fer-ho. Creació d'una comissió tècnica interdepartamental per coordinar projectes culturals que abordin problemàtiques transversals com són la inclusió, la sostenibilitat i l'accessibilitat.

“La mediació cultural ha de servir per *connectar* artistes, institucions i ciutadania, tot impulsant projectes que fomentin la creació col·lectiva”

Formació interna

La formació contínua permet que els equips municipals adquireixin competències clau en mediació cultural, accessibilitat i inclusió.

Com fer-ho. Disseny de programes de formació interna adreçats al personal municipal sobre drets culturals i metodologies participatives, per reforçar la seva capacitat d'implementar polítiques culturals innovadores.

Comunicació bidireccional

La comunicació clara i bidireccional és essencial per garantir que les comunitats compreguin i participin activament en els projectes culturals, alhora que també facilita la creació d'un espai d'intercanvi i retroalimentació constant.

Com fer-ho. Implementació d'estratègies de comunicació accessibles i participatives que alineïn els missatges culturals amb els valors del municipi, fomentant la transparència i el diàleg, amb estratègies adaptades a les característiques i necessitats reals de la comunitat.

Avaluació

L'avaluació no pot seguir sent la gran oblidada dels processos culturals, tot i que resulta fonamental si volem posar l'impacte social en el centre de les polítiques.

Com fer-ho. Desenvolupament d'un sistema d'avaluació integral basat en indicadors quantitatius i qualitatius, que incloguin enquestes i metodologies participatives que recullin la percepció ciutadana.

“No es tracta només de consultar l’*opinió* de la gent, sinó de *crear* espais on la ciutadania pugui *influir* en decisions i contribuir en la *gestió* i *creació* de projectes *culturals*”

Foment de la *connexió* entre ciutadania i institucions

(exògen)

Mediació educació-cultura

El vincle entre l'àmbit educatiu i els projectes culturals és clau per fomentar la creativitat i la participació des de les primeres edats.

Com fer-ho. Afavorir els processos culturals a l'escola significa repensar les relacions, els vincles, els espais i els formats de trobada que s'estableixen entre els entorns educatius, les institucions culturals i les pràctiques artístiques transformadores. En aquestes relacions, resulta clau modificar paràmetres com ara la temporalitat (durada dels projectes), els espais (transcendir els murs institucionals) i les aliances (establir xarxes de col·laboració).

Equipaments i programacions culturals

Els espais culturals han de funcionar com a punts de trobada i reflexió, amb la responsabilitat, a més, de policentralitzar les accions culturals cap a diferents zones del territori.

Com fer-ho. Replantejament dels equipaments culturals com a espais de proximitat, els quals cal apropar a les persones no només en termes geogràfics, sinó també en termes de rellevància i accessibilitat. Aquesta descentralització s'ha d'entendre com una estratègia per garantir que els recursos culturals arribin arreu de la ciutat.

“Tarragona fa un pas cap a una política cultural *transformadora* i centrada en la *implementació* dels drets culturals”

Dinamització i suport sociocultural

Dinamització cultural i acció comunitària per a reconèixer i potenciar aquells agents (col·lectius i persones) que són essencials per entendre l'ecosistema cultural de la ciutat, ja que, a banda de contribuir a crear noves formes d'expressió i activitat cultural, reflecteixen les necessitats i preocupacions dels seus contextos i són una font d'informació i un termòmetre social imprescindible.

Com fer-ho. Creació de plataformes i dinàmiques de suport per a col·lectius culturals emergents, proporcionant recursos i espais per fomentar la participació activa i la detecció de necessitats comunitàries.

Mediació intercultural i enfocament transcultural

La incorporació d'una mirada intercultural és essencial per abordar des de l'equitat les pràctiques i l'accessibilitat cultural.

Com fer-ho. Impuls d'estratègies que permetin la consolidació de la mediació com a eix central de la vida cultural i que fomentin pràctiques culturals accessibles, participatives i transformadores. Així mateix, es recomana adoptar un enfocament transcultural en el disseny de les polítiques culturals locals, no només reconeixent la diversitat existent sinó també generant espais reals de creació col·lectiva i innovació cultural a partir de l'intercanvi entre diferents expressions culturals.

Espais de pensament i reflexió

Generar espais de debat i reflexió cultural -organitzant xerrades, laboratoris i trobades ciutadanes que abordin temes transversals com la inclusió, l'accessibilitat i la sostenibilitat cultural- és essencial per a la construcció d'una cultura més equitativa i sostenible.

Com fer-ho. Cal crear i fomentar aquests espais dins les programacions municipals on la ciutadania, artistes i agents culturals puguin compartir coneixements, debatre idees i explorar noves formes de fer cultura.

“L’horitzó desitjat és que la cultura sigui una *eina* de millora i transformació de la *societat*”

La mediació cultural
s'exercita internament i
facilita experiències dins
l'organització municipal

La mediació es planteja i es du a terme en el desenvolupament de les accions culturals, tot generant relacions al llarg de tot el procés.

La mediació cultural s'aplica per fomentar la relació entre la institució i l'ecosistema que integren entitats i altres col·lectius.

La mediació cultural s'incorpora, de bon començament, en la mirada de la institució, la metodologia i el disseny de les accions.

Podeu consultar el
Pla Estratègic complet

MIXTO

Papel | Apoyando
la silvicultura
responsable

FSC® C125445

#TGN Cultura

Amb el suport de:

Generalitat de Catalunya
Departament
de Cultura

Diputació Tarragona

www.tarragona.cat